

Predmet C-302/23 (Piekiewicz)ⁱ

Zahtjev za prethodnu odluku

Datum podnošenja:

10. svibnja 2023.

Sud koji je uputio zahtjev:

Sąd Rejonowy Katowice – Wschód w Katowicach (Općinski sud Katowice – Istok u Katowicama, Poljska)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

28. travnja 2023.

Podnositelj zahtjeva:

M. J.

Sudionik u postupku:

C. J.

[omissis]

RJEŠENJE

28. travnja 2023.

Sąd Rejonowy Katowice – Wschód w Katowicach, VII Wydział Gospodarczy (Općinski sud Katowice – Istok u Katowicama, VII. trgovački odjel, Poljska)

[omissis]

nakon što je [omissis]

na raspravi zatvorenoj za javnost

razmotrio predmet povodom zahtjeva koji je podnijela osoba M. J.

protiv osobe C. J.

ⁱ Ovom je predmetu dodijeljen fiktivan naziv koji ne odgovara stvarnom nazivu nijedne stranke u postupku.

za izdavanje potvrde izvršivosti

po zahtjevu osobe M. J. za izuzeće sudskog tajnika

odlučio je:

I.

na temelju članka 267. Ugovora o funkcioniranju Europske unije uputiti Sudu Europske unije sljedeće prethodno pitanje:

Treba li članak 2. stavke 1. i 3. u vezi s člankom 25. stavcima 1. i 2. u vezi s uvodnim izjavama 12., 13., 18., 21., 22. i 49. Uredbe (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu i stavljanju izvan snage Direktive 1999/93/EZ (SL 2014., L 257, str. 73.) tumačiti na način da je nacionalni sud dužan prihvatiti postupovno pismo koje mu je podneseno i potpisano je elektroničkim potpisom iz članka 3. točke 10. navedene uredbe u situaciji u kojoj se odredbama nacionalnog prava države članice predviđa jedino mogućnost podnošenja sudu postupovnih pismena s elektroničkim potpisom putem komunikacijskog i informacijskog sustava?;

II. na temelju članka 177. stavka 3.¹ Kodeksa postępowania cywilnego (Zakonik o građanskom postupku) prekinuti postupak u predmetu dok se ne odgovori na pitanje iz točke I.

[omissis]

OBRAZLOŽENJE

Zahtjev za prethodnu odluku

Stranke glavnog postupka

(a)

Podnositelj zahtjeva: M. J. [omissis]

(b)

Sudionik u postupku: C. J. [omissis]

[omissis]

I.

Činjenično stanje, tijek i predmet postupka pred nacionalnim sudom

1.

Podnositelj zahtjeva M. J. poduzetnik je i vjerovnik sudionika u postupku C. J.

2.

Podnositelj zahtjeva podnio je 28. studenoga 2022. Sādu Rejonowom Katowice – Wschód w Katowicach (Općinski sud Katowice – Istok u Katowicama) zahtjev za izdavanje potvrde izvršivosti protiv supruge sudionika u postupku B. J. radi provođenja ovrhe nad nekretninom koja je dio zajedničke imovine bračnih drugova. Zahtjev je poslan u obliku elektroničke poruke na adresu pretinca elektroničke pošte suda. Zahtjev nije bio vlastoručno potpisan, nego elektronički, pouzdanim potpisom povezanim s takozvanom platformom [omissis] („elektronička platforma za usluge javne uprave”). To je komunikacijski i informacijski sustav u kojem javna tijela pružaju usluge preko jedinstvene pristupne točke na internetu. Zahtjevu je priložio i zahtjev za oslobađanje od sudskih troškova.

3.

Sudski tajnik koji je razmatrao zahtjev pozvao je 30. prosinca 2022. podnositelja zahtjeva da otkloni formalne nedostatke pismena, među ostalim, na način da podnese vlastoručno potpisani službeni obrazac koji uključuje detaljne podatke o obiteljskom statusu, imovini, приходима [i] izvorima uzdržavanja, u roku od tjedan dana od dostave poziva, u suprotnom će biti vraćen zahtjev za oslobađanje od sudskih troškova.

4.

Podnositelj zahtjeva poslao je 21. siječnja 2023. na adresu pretinca elektroničke pošte suda izjavu o obiteljskom statusu, imovini, приходима i izvorima uzdržavanja. Tu je izjavu potpisao pouzdanim elektroničkim potpisom povezanim s platformom [omissis].

5.

Odlukom od 8. veljače 2023. sudski je tajnik vratio zahtjev za oslobađanje od sudskih troškova zbog neotklanjanja formalnih nedostataka u roku, prvenstveno zbog toga što zahtjev nije vlastoručno potpisan.

6.

Podnositelj zahtjeva poslao je 4. ožujka 2023. na adresu pretinca elektroničke pošte suda zahtjev za izuzeće sudskog tajnika iz razmatranja predmeta zajedno sa zahtjevom za pokretanje stegovnog postupka protiv sudskog tajnika. Zahtjev je i ovaj put potpisao elektronički, pouzdanim potpisom. Podnositelj zahtjeva u obrazloženju zahtjeva naveo je da postoje ozbiljne dvojbe u pogledu tajnikove nepristranosti u razmatranju predmeta. Prema mišljenju podnositelja zahtjeva, tajnik očito povređuje pravo Unije time što odbija prihvatiti elektronički potpisano pismo poslano na adresu elektroničkog pretinca suda. Podnositelj zahtjeva

smatra da tajnik osobito povređuje članak 25. stavke 1. i 2. Uredbe (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu i stavljanju izvan snage Direktive 1999/93/EZ („Uredba eIDAS”).

7.

Podnositelj zahtjeva smatra da sudski tajnik nije nepristran u razmatranju predmeta, s obzirom na to da ne primjenjuje načelo nadređenosti prava Unije koje se temelji na sudskoj praksi Suda Europske unije [*omissis*]. Prema mišljenju podnositelja zahtjeva, na tu okolnost utječe politička situacija u Poljskoj i sudovanje nekih sudaca koje je imenovala sporna Krajowa Rada Sądownictwa (Državno sudbeno vijeće, Poljska). Osim toga, u Poljskoj se u posljednje vrijeme dovodi u pitanje načelo nadređenosti prava Unije, a podnositelj zahtjeva politički je aktivna osoba. Podnositelj zahtjeva još je naveo da je sudski tajnik nezakonito odbacio zahtjev i time dao neovlaštenu političku izjavu.

8.

Podnositelj zahtjeva istaknuo je da u sudskim postupcima na području Europske unije elektronički potpis trebaju poštovati i sudovi u Poljskoj jer je pravo Unije nadređeno nacionalnom pravu. Elektroničkom potpisu se kao dokazu u sudskim postupcima ne smiju uskratiti pravni učinak i dopuštenost samo zbog toga što je on u elektroničkom obliku ili zbog toga što ne ispunjava sve zahtjeve za kvalificirani elektronički potpis, što proizlazi iz sadržaja članka 25. stavka 1. Uredbe [eIDAS] [*omissis*].

9.

Sva pismena koja je podnositelj zahtjeva poslao na adresu elektroničkog pretinca suda sudski su zaposlenici ispisali i potom ih uključili u spis.

II. Pravo Unije relevantno za odgovor

10. Uredba [eIDAS] [*omissis*]

Uvodna izjava 12.: Jedan od ciljeva ove Uredbe jest uklanjanje postojećih prepreka u prekograničnom korištenju sredstvima elektroničke identifikacije koja se koriste u državama članicama za autentikaciju, barem za javne usluge. Cilj ove Uredbe nije posezati u elektroničke sustave upravljanja identitetom i s njima povezane infrastrukture uspostavljene u državama članicama. Cilj ove Uredbe jest osigurati da pri pristupu prekograničnim online uslugama koje nude države članice postoji mogućnost sigurne elektroničke identifikacije i autentikacije.

Uvodna izjava 13.: Države članice bi i dalje trebale biti u mogućnosti koristiti se sredstvima za potrebe elektroničke identifikacije radi pristupa online uslugama ili uvoditi takva sredstva. Također bi trebale moći odlučiti hoće li uključiti privatni sektor u pružanje tih sredstava. Države članice ne bi trebale biti obvezne Komisiji

prijaviti svoje sustave elektroničke identifikacije. Države članice mogu birati hoće li Komisiji prijaviti sve sustave, pojedine sustave ili joj uopće neće prijaviti sustave elektroničke identifikacije koji se koriste na nacionalnoj razini za pristup barem javnim online uslugama ili specifičnim uslugama.

Uvodna izjava 18.: Ova Uredba trebala bi predvidjeti odgovornost države članice koja provodi prijavljivanje, strane koja izdaje sredstva elektroničke identifikacije i strane koja provodi postupak autentifikacije za neispunjavanje odgovarajućih obveza prema ovoj Uredbi. Međutim, ova bi se Uredba trebala primjenjivati u skladu s nacionalnim pravilima o odgovornosti. Prema tome, ona ne utječe na nacionalna pravila, primjerice, o definiciji štete ili na pravila o odgovarajućim postupovnim pravilima koja su na snazi, uključujući teret dokaza.

Uvodna izjava 21.: Ovom bi se Uredbom također trebao uspostaviti opći pravni okvir za korištenje uslugama povjerenja. Međutim, njome se ne bi trebalo uvesti opću obvezu njihovog korištenja ili uvođenja pristupne točke za sve postojeće usluge povjerenja. Posebice, ona ne bi smjela obuhvaćati pružanje usluga koje se isključivo koriste unutar zatvorenih sustava među utvrđenom skupinom sudionika koji nemaju nikakav utjecaj na treće strane. Primjerice, sustavi uspostavljeni u poduzećima ili upravama javnih tijela radi upravljanja internim postupcima koji koriste usluge povjerenja ne bi trebali biti podložni zahtjevima ove Uredbe. Samo usluge povjerenja koje se pružaju javnosti i koje imaju učinke na treće strane trebale bi ispunjavati zahtjeve utvrđene u Uredbi. Ova Uredba ne bi trebala obuhvaćati ni aspekte koji se odnose na sklapanje i valjanost ugovora ili drugih pravnih obveza ako postoje zahtjevi vezani uz oblik utvrđeni nacionalnim pravom ili pravom Unije. Osim toga, ona ne bi trebala utjecati na nacionalne zahtjeve vezane uz oblik koji vrijede za javne registre, a posebno trgovačke registre i zemljišne knjige.

Uvodna izjava 22.: Radi doprinosa njihovom općem prekograničnom korištenju, trebalo bi biti moguće usluge povjerenja koristiti kao dokaze u sudskim postupcima u svim državama članicama. Pravne učinke usluga povjerenja potrebno je odrediti nacionalnim pravom, osim ako je drukčije predviđeno ovom Uredbom.

Uvodna izjava 49.: Ovom bi Uredbom trebalo uspostaviti načelo prema kojem se elektroničkom potpisu ne bi smio uskratiti pravni učinak zbog toga što je on u elektroničkom obliku ili zbog toga što ne ispunjava zahtjeve kvalificiranog elektroničkog potpisa. Međutim, pravne učinke elektroničkih potpisa, osim zahtjeva predviđenih u ovoj Uredbi prema kojima bi kvalificirani elektronički potpis trebao imati jednake pravne učinke kao vlastoručni potpis, potrebno je odrediti nacionalnim pravom.

Članak 2. stavak 1.: Ova se Uredba primjenjuje na sustave elektroničke identifikacije koje je prijavila država članica, kao i na pružatelje usluga povjerenja koji imaju poslovni nastan u Uniji.

Članak 2. stavak 3.: Ova Uredba ne utječe na nacionalno pravo ili pravo Unije koje se odnosi na sklapanje i valjanost ugovorâ ili drugih pravnih ili postupovnih obveza u pogledu forme.

Članak 3. točka 10.: Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije: [...] „elektronički potpis” znači podaci u elektroničkom obliku koji su pridruženi ili su logički povezani s drugim podacima u elektroničkom obliku i koje potpisnik koristi za potpisivanje;

Članak 25. stavak 1.: Elektroničkom potpisu se kao dokazu u sudskim postupcima ne smiju uskratiti pravni učinak i dopuštenost samo zbog toga što je on u elektroničkom obliku ili zbog toga što ne ispunjava sve zahtjeve za kvalificirani elektronički potpis.

Članak 25. stavak 2.: Kvalificirani elektronički potpis ima jednak pravni učinak kao vlastoručni potpis.

III. Nacionalno pravo i sudska praksa relevantni za odgovor

11. *Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Zakon od 17. studenoga 1964., Zakonik o građanskom postupku) (Dz.U. iz 2021., poz. 1805.; pročišćeni tekst od 4. listopada 2021.):*

Članak 126. stavak 1. točka 6.: Svako postupovno pismeno mora sadržavati: potpis stranke ili njezina zakonskog zastupnika ili punomoćnika.

Članak 126. stavak 5.: Elektronički podneseno postupovno pismeno potpisuje se kvalificiranim elektroničkim potpisom, pouzdanim potpisom ili osobnim potpisom.

Članak 125. stavak 2.¹: Ako je tako utvrđeno posebnom odredbom ili je odabrano elektroničko podnošenje postupovnih pismena, postupovno pismeno u tom predmetu podnosi se isključivo elektronički. Pismena koja nisu elektronički podnesena ne proizvode pravne učinke koje zakon povezuje s podnošenjem pismena sudu, o čemu sud obavještava podnositelja pismena.

Članak 125. stavak 2.^{1a}: Odabir podnošenja postupovnih pismena preko komunikacijskog i informacijskog sustava i daljnje podnošenje tih pismena preko tog sustava dopušteno je ako je to moguće iz tehničkih razloga koji se mogu pripisati sudu.

12. *Ustawa z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Zakon od 17. veljače 2005. o informatizaciji djelatnosti subjekata koji obavljaju javne zadaće) (Dz.U. iz 2023., poz. 57.; pročišćeni tekst od 9. siječnja 2023.):*

Članak 3. točka 13.: U smislu ovog zakona primjenjuju se sljedeće definicije [...] elektronička platforma za usluge javne uprave – komunikacijski i informacijski

sustav u kojem javna tijela pružaju usluge preko jedinstvene pristupne točke na internetu.

Članak 3. točka 14.a: U smislu ovog zakona primjenjuju se sljedeće definicije [...] pouzdani potpis – elektronički potpis čija su autentičnost i integritet zajamčeni prilikom korištenja elektroničkog pečata ministra nadležnog za informatizaciju i koji sadržava: (a) identifikacijske podatke o osobi utvrđene na temelju sredstva elektroničke identifikacije izdanog u sustavu iz članka 20.aa točke 1. koji uključuju: – ime (imena), – prezime, – osobni broj, (b) identifikator sredstva elektroničke identifikacije čijim je korištenjem izvršen potpis, (c) vrijeme potpisivanja

13. Odluka Suda Najwyższyjeg (Vrhovni sud, Poljska) od 23. svibnja 2012., broj predmeta III CZP 9/12:

1.

„Elektroničko podnošenje pravnog lijeka dopušteno je samo kada je to utvrđeno posebnom odredbom (članak 125. stavak 2.; sada članak 125. stavak 2.¹ Zakonika o građanskom postupku).

2.

Ispis elektronički podnesenog pravnog lijeka može se smatrati pravnim lijekom koji nije podnesen na taj način ako se ukloni nedostatak potpisa (članak 130. stavak 1. u vezi s člankom 126. stavkom 1. točkom 4. Zakonika o građanskom postupku); datum podnošenja tog pravnog lijeka sudu tada je datum njegova ispisa (članak 130. stavak 3. Zakonika o građanskom postupku).”

IV. Razlozi zbog kojih je sud koji upućuje zahtjev uputio prethodno pitanje

14. Predmet ovog postupka jest razmatranje zahtjeva za izuzeće sudskog tajnika koji je prilikom razmatranja zahtjeva za izdavanje potvrde o izvršivosti pozvao podnositelja zahtjeva da otkloni formalne nedostatke zahtjeva za oslobađanje od sudskih troškova na način da ga potpiše. Međutim, podnositelj zahtjeva smatra da ne mora „vlastoručno” potpisivati zahtjev jer se odredbama Uredbe [eIDAS] [omissis] omogućuje podnošenje sudu pismena potpisanog elektroničkim potpisom. Zahtjev za izuzeće sudskog tajnika potpisan je samo elektronički. Stoga se spor u ovom predmetu odnosi na pravna pitanja, a pravilno tumačenje odredbi [omissis] Uredbe [omissis] [eIDAS] ključno je za pitanje prihvatanja zahtjeva za izuzeće sudskog tajnika i daljnje postupanje po tom zahtjevu ili utvrđenje da sadržava formalni nedostatak i da je poziv na njegovo otklanjanje opravdan. Pravilno tumačenje odredbi [omissis] Uredbe [omissis] [eIDAS] također je važno radi podnošenja svih postupovnih pismena koja se podnose sudu koji upućuje zahtjev, a potpisana su elektroničkim, a ne vlastoručnim potpisom.

15. Odgovor Suda na ovo pitanje ključan je sa stajališta načela ujednačenosti prava Unije. Pravo Unije treba u potpunosti ujednačeno primjenjivati na području

svih država članica. Ujednačeni pravni poredak u svim državama članicama jedna je od ključnih vrijednosti prava Unije.

16. Većina sudova u Poljskoj ne primjenjuje odredbe [omissis] Uredbe [omissis] [eIDAS] u pogledu mogućnosti podnošenja sudu pismena potpisanih elektroničkim potpisom, naprednim elektroničkim potpisom ili kvalificiranim elektroničkim potpisom. Čini se da to proizlazi najprije iz sadržaja odredbi Zakonika o građanskom postupku koje mogućnost podnošenja pismena potpisanog elektroničkim, pouzdanim ili osobnim potpisom uvjetuju postojanjem komunikacijskog i informacijskog sustava koji omogućuje da se sudovima podnosi ta vrsta pismena (članak 126. stavak 5. Zakonika o građanskom postupku). Sud koji upućuje zahtjev također ne raspolaže takvim sustavom. Poljski zakonodavac u članku 125. stavku 2.^{1a} Zakonika o građanskom postupku izravno navodi da određeni sud mora imati komunikacijski i informacijski sustav kako bi se preko njega mogla podnositi postupovna pismena.

17. Ustaljena sudska praksa poljskih sudova i dugogodišnja praksa dovode do toga da se u Poljskoj prihvaćaju isključivo pismena potpisana „vlastoručnim” potpisom. To se odnosi na pismena koja se podnose u redovnom građanskom postupku. Naime, u nekim drugim postupcima predviđena je mogućnost elektroničkog podnošenja pismena, primjerice elektronički postupak koji se odnosi na naloge za plaćanje, stečajni postupak. To je stajalište zauzeo prvenstveno Sąd Najwyższy (Vrhovni sud) u odluci od 23. svibnja 2012., broj akta III CZP 9/12. Međutim, ta je odluka donesena na temelju pravnog stanja prije stupanja na snagu odredbi [omissis] Uredbe [omissis] [eIDAS].

18. Međutim, u članku 126. stavku 1. točki 6. Zakonika o građanskom postupku, kada se govori o tome da svako pismeno mora sadržavati potpis stranke, ne navodi se precizno može li taj potpis biti u drugom obliku, osim „vlastoručnog”. Nacionalni zakonodavac tek posljednjih nekoliko godina u članku 126. stavku 5. Zakonika o građanskom postupku predviđa mogućnost elektroničkog podnošenja pismena ako postoji komunikacijski i informacijski sustav namijenjen tome. Pritom treba istaknuti da se zahtjev vlastoručnog potpisivanja pismena odnosi samo na postupovna pismena. Kad je riječ o svim drugim pismenima koja se koriste tijekom sudske postupka (prvenstveno kao dokazi), ona se prihvaćaju kao dio materijala određenog predmeta, u skladu s odredbama [omissis] Uredbe [omissis] [eIDAS], a njihovi učinci procjenjuju se na temelju nacionalnog prava.

19. Međutim, iz članka 25. stavka 1. [omissis] Uredbe [omissis] [eIDAS] proizlazi da se elektronički potpis ne smije diskriminirati i ne smije mu se uskratiti pravni učinak samo zbog toga što je on u elektroničkom obliku ili zbog toga što ne ispunjava sve zahtjeve za kvalificirani elektronički potpis. Istodobno, tom se odredbom ne određuje kakav pravni učinak taj potpis treba proizvesti. Također, prva rečenica uvodne izjave 49. [omissis] Uredbe [omissis] [eIDAS] upućuje na to da se elektronički potpis ne smije diskriminirati zbog toga što je elektronički.

20. Sud koji upućuje zahtjev smatra da je pravni učinak elektroničkog potpisa uređen osobito uvodnim izjavama 22. i 49. Prema mišljenju suda koji upućuje zahtjev, taj učinak utvrđuje se nacionalnim pravom. Samo se u pogledu kvalificiranog elektroničkog potpisa u odredbama [omissis] Uredbe [omissis] [eIDAS] navodi da bi taj potpis trebao imati jednake pravne učinke kao vlastoručni potpis.

21. Kao što je to prethodno pojašnjeno, odredbama poljskog Zakonika o građanskom postupku dopušta se podnošenje postupovnih pismena potpisanih elektroničkim potpisom (kvalificiranim, pouzdanim, osobnim) samo ako sud raspolaže odgovarajućim komunikacijskim i informacijskim sustavom. Sud koji upućuje zahtjev smatra da iz prethodno navedenog proizlazi da, s obzirom na to da sud ne raspolaže komunikacijskim i informacijskim sustavom, nije dužan prihvatiti elektronički potpisano postupovno pismo. Takvo pismo koje je podneseno izvan elektroničkog sustava ima formalni nedostatak u obliku nepravilnog potpisa.

22. Međutim, sud koji upućuje zahtjev smatra da treba uzeti u obzir i sadržaj ostalih uvodnih izjava [omissis] Uredbe [omissis] [eIDAS] iz kojih proizlazi da je cilj [omissis] Uredbe [omissis] [eIDAS] povećati povjerenje građana, poduzeća i javnih tijela u elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu. Prema mišljenju suda koji upućuje zahtjev, stoga je moguće i tumačenje odredbi [omissis] Uredbe [omissis] [eIDAS] iz kojeg proizlazi obveza prihvaćanja elektronički potpisanog postupovnog pismena s obzirom na ujednačavanje komunikacijskih i informacijskih sustava u državama članicama i njihovu nediskriminaciju.

23. U tom kontekstu relevantna može biti činjenica da Poljska nije prijavila Komisiji nijedan komunikacijski i informacijski sustav na temelju odredbi [omissis] Uredbe [omissis] [eIDAS]. Konkretno, do danas nije prijavljen sustav [omissis] povezan s pouzdanim potpisom s pomoću kojeg je podnositelj zahtjeva podnio pismo. Međutim, čini se da iz članka 2. stavaka 1. i 3. [omissis] Uredbe [omissis] [eIDAS] proizlazi da se odredbe [omissis] Uredbe [omissis] [eIDAS] primjenjuju samo na sustave elektroničke identifikacije koje je država članica prijavila. [omissis] [to] ne utječe na nacionalno pravo ili pravo Unije koje se odnosi na sklapanje i valjanost ugovora ili postupovnih obveza.

24. Prema mišljenju suda koji upućuje zahtjev, pravilnim tumačenjem odredbi [omissis] Uredbe [omissis] [eIDAS] može se zaključiti da [omissis] Uredba [omissis] [eIDAS] uvodi samo alate koji omogućuju uvođenje tehnoloških poboljšanja, ali ne nalaže obvezu njihove primjene, a osobito ne zamjenjuje donesena nacionalna rješenja koja se odnose osobito na pravne učinke postupovnih pismena koja se podnose.

25. Možda takvo tumačenje ne ubrzava procese vezane uz razvoj inovativnosti sudskih postupaka, no čini se da zakonodavac Unije nije namjeravao naložiti državama članicama da donesu konkretna rješenja u okviru sudskih postupaka u

pogledu korištenja elektroničkih potpisa. Čini se da to proizlazi najprije iz tehnoloških mogućnosti određene države članice.

26. Nadalje, drukčije tumačenje dovodi do zaključka da su, neovisno o postojanju komunikacijskog i informacijskog sustava i njegova prijavljivanja Komisiji, sudovi svih država članica dužni ujednačeno prihvaćati elektronički potpisana postupovna pismena. Takvo bi tumačenje dovelo do ujednačavanja podnošenja postupovnih pismena sudovima svih država članica.

27. Odgovor Suda omogućit će proeuropsko tumačenje nacionalnog prava, a istodobno i utvrđenje treba li u predmetu koji se vodi pred nacionalnim sudom prihvatiti pismeno podnositelja zahtjeva koje se odnosi na izuzeće sudskog tajnika ili ga se mora pozvati da otkloni formalni nedostatak pismena na način da ga vlastoručno potpiše.

[*omissis*]

ODLUKA

1.

[*omissis*] [pitanje dostave otpravka rješenja]

2.

[*omissis*] [pitanje anonimizacije]

3.

[*omissis*] [pitanje slanja spisa predmeta]

4.

[*omissis*] [ostala postupovna pitanja]

K., 28. travnja 2023.

[*omissis*]